

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee

Teie 29.05.2026 nr 8-1/4286-1

Meie 15.06.2026 nr 2.3-4/26/2268-3

Arvamuse avaldamine eelnõule

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile arvamuse avaldamiseks kriminaalmenetluse seadustiku, vääртеomenetluse seadustiku, elektroonilise side seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Seoses eelnõuga on meil järgmised tähelepanekud.

1. Seoses andmesubjekti õiguste piiramise regulatsiooni täpsustamise vajadusega jääme oma 16.09.2025 arvamuse nr 2.3-4/25/2674-2 punktis 1 toodu juurde. ESS §-ga 112 seonduvalt on jäänud täielikult tähelepanuta andmesubjekti õiguste piiramise osa (sõltuvalt menetluse liigist kas IKÜM art 23 lg 2 ja IKS § 24 lg 2).

Kavandatav ESS § 111¹ lg 1 p 2 kohustab sideettevõtjad säilitama andmeid lisaks kohtueelsele menetlusele ka PPA ettekirjutuse alusel ehk sisuliselt haldusmenetluses.

ESS § 112 lg 3 kohaselt säilitatakse järelepärimisi ja logifaile kaks aastat. Tehtud järelepärimiste õiguspärasuse tagamise ja nii järelepärimiste, järelepärimiste alusel antud teabe kui logifailide säilitamise kohustus on järelepärimise esitajal.

Lahtiseks jääb olukord, kuidas ja mida peaks sideettevõtja vastama inimesele, kes teeb sideettevõtjale IKÜM art 15 taotluse, et saada teavet oma isikuandmete töötlemise kohta. Praktikas küsivad andmesubjektid välja ka logiandmeid, et veenduda oma isikuandmete töötlemise seaduslikkuses. Sideettevõtja on kohustatud selle teabe väljastama, kui puuduvad alused sellele teabele juurdepääsu piiramiseks. **Mis omakorda tähendab seda, et juhul, kui selline andmesubjekti kaebus jõuab inspeksiooni menetlusse ja regulatsioon jääb selliseks nagu hetkel kavandatud, oleme sunnitud kohustama sideettevõtjaid logid väljastama.**

Sideettevõtjad koguvad ja säilitavad andmeid omal algatusel enda süsteemides ärilisel eesmärgil. Samuti peab sideettevõtja andmetöötlejana tagama oma süsteemide turvalisuse ja toiminguid niikuinii logima st sideettevõtja säilitab logisid muuhulgas ka enda poolt seatud eesmärkidel.

Kavandatav ESS (ega ka praegu kehtiv redaktsioon) ei sätesta sideettevõtjale selget alust ja kohustust logisid (sisuliselt päringu toimumise fakti) salajas hoida. Ebaselge on ka see, kas sideettevõtja on enda süsteemis järelepärimisega seotud logisid pidades logide suhtes vastutav töötleja või volitatud töötleja ning kuivõrd saab sideettevõtja tugineda KrMS § 214 lg-le 1 kui asuda seisukohale, et sideettevõtja peaks olema siiski vastutav töötleja (selles osas on inspeksioonil halduskohtus pooleli ka üks kohtuvaidlus, kus see ongi segadust tekitanud). Seetõttu ongi vajalik õigusselguse ja andmesubjekti põhiõiguste tagamiseks eelnõus selgelt ja üheselt arusaadavalt reguleerida olukorrad juhuks, kus on vajalik andmesubjekti õigusi piirata.

2. Kavandav ESS § 112 lg 1 sätestab, et sättes nimetatud järelepärimise sideettevõtjale võib teha kirjaliku lepingu alusel pideva elektroonilise ühenduse kaudu. Sama regulatsioon kehtib ka praegu, kuid siin tuleks täiendavalt täpsustada, et sõlmida tuleb mitte lihtsalt leping vaid just IKÜM art 28 lg 3 või IKS § 30 kohane leping. Seletuskirjas ei ole avatud, mis lepingut silmas on peetud. Sellise andmetöötluslepingu sõlmimise kohustus peaks olema seaduses täpsemalt reguleeritud, sest praegu pole selge, millises andmekaitseõiguslikus rollis sideettevõtja päringute vahendamise ja sellega kaasneva logimise vaates on st kas sideettevõtjat tuleks teatud andmetöötlustoimingute puhul käsitleda volitatud töötlejana või vastutava töötlejana. Sellise andmetöötluslepingu täpsem regulatsioon võimaldaks osaliselt lahendada ka eelmises punktis kirjeldatud olukorda.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Pille Lehis
peadirektor

Andres Kudrjajtsev
Andres.Kudrjajtsev@aki.ee
627 4109